

اداره مرکزی :

آنقرده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینکی پاشنده کی دائره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نمروده
دائرة مخصوصه

حیات

میان راه میان ... دیار دها جوق حیات قاتلم ...
- بجه -

نفسی هر برده ۱۰ غرور شر

سنه کی بوسته ایله ۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار)

اونه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرکزدر .

صافی : ۵۱

آنقره ، ۱۷ تشرین ثانی ، ۱۹۲۷

۲ نجی جلد

لسانمزه دأر

شو صوک آیلرده مطبوعاتمزی صیق صیق
اشغال ایدن «آقاده می» دعواسی ، لسان ، صرف
اصطلاح مسئلهلری کی اسکی و جوق قاریشیق
مسئلهلرک یکیدن اورتهیه آتیلمه سنه سبیت
ویردی . هر طرفدن تورلو تورلو فکرلر ایلری
سورولدی . براز او قویوب یازمه ییلن هر کس
بو مسئلهلرده کندیسنی متخصص عد ایتدیکی
ایچون ، مختلف پردهلردن یوکه لن بو سسلرک
نه بر باد بر آهنگسزک تولید ایتدیکی و میداند
مثبت هیچ بر فکر بولونمادیغنی عبرت و تأثرله
قید ایده ییلرز .

لسانمزه حقنده ایلری سورولن مطالعهلر
آراسنده جوق غریب شیلره تصادف ایتدک :
تورکجه نك بوکونکی فکرلری و حسلری افاده
قابلیتندن محروم و عادتاً ابتدائی بر دیل اولدیغنی
سویله ییلر ، علم و فلسفه اصطلاحلاردن تمامیه
محروم اولدیغمزی ایلری سورورک بین الملل
اصطلاحلرک قبولنی توصیه ایدنلر ، شو صوک
سنه لرده لسانمزه جوق جوق کیرمکه باشلایان
فرنکجه کلهلری خوش کوره نلر ، ادبی و مدنی
برماضیمز اولمادیغنی عادتاً غرور و فخرایله ایلری
سوره نلر اولدی ... برکت ویرسون که بوتون بوکی
ادالارک طوطی طوطی بر کونلک عمری واردر !

بوتون بو جنس ادالره رغماً محقق اولان
بر شی وارسه اوده کوزهل تورکجه مزک هر کون
داها بارز بر شکل آلان مسعود انکشافدر .
تورکجه نك شو صوک یکر می سنه دن بری کچیردیکی
ترقی صفحه لرینی تدقیق ایدنلر ، یر یوزنده
هیچ بر لسانک بو قدر آرزمان ظرفنده بودرجه قوتلی

بر انکشافه مظهر اولمادیغنی اعتراف مجبوریتنده
قالیرلر . تورکجه ، یالکیز ادبیات لسانی اولارق
ساده لشمک و کوزه لشمکه قالمش ، علم و فلسفه
لسانی صفتیه ده یکی بر موجودیت کو سترمشدر .
بوندن یکر می سنه اول مثلاً بر فلسفه کتابی
ترجمه ایتک بزم ایچون عادتاً امکانشز کیدی ؛
حالبوکه شیمدی ، بوکونکی تورکجه ایله افاده
ایده میه جکمز همان هیچ برشی یوقدر . لسانمزه او قدر
زنکینلشمش ، او قدر وسعت قازانمشدر . فرانسز
مستشرقلرندن «ژان دونی» ، تورکجه غرامه رینک
باش طرفنده بونی آچیقجه اعتراف ایدیور .
نیته کیم ربع عصر اول انکلیز مستشرق «کیپ»
تورک لسان و ادبیاتک تنظیماتدن بری کچیردیکی
تکاملک سرعتنه حیران و مفتون اولدیغنی
صاقلامامشدی ...

تورکجه نك تکاملی حقنده کی بو نقطه نظرک
یا کلیش تفسیر ایدیلمه می ایچون بعض قیدلر داها
علاوه ایدلم : بوکونکی تورکجه نك ، علم و صنعت
لسانی اولارق ، اعظمی کمال حدینه کلدیکی
اصلاً ادعا ایتیمورز . بوکونکی ادبی لسانمزه جوق
مهمل اولدیغنی ، مکتبلر مزده حتی مطبوعاتمزده تمیزو
دوغر و تورکجه یازانلرک کیتدکجه آزدیغنی ، لسانمزه
جوق لزوم سزیره صوقولق ایسته نن «موده رن» ،
انته ره سسان ، الخ ... کی فرنک کلهلرک اسکی عرب
وعجم کلهلرینه رحمت اوقومغه باشلادیغنی ، اصطلاح
حارمزک هنوز تمامیه تقرر ایتمه می یوزندن
علم لسانمزه بر جوق قاریشیق لقلر اولدیغنی دائماً
اعتراف ایدنلر . مع مافیه بوتون بو حادثه لرک
سیلرینی براز اطرافلیجه دوشونه جک و آ کلایه جق

اولورسه ق ، تورکجه نك بوجوق سریع تکامل
دوره سنده بو جنس شیلرک غایت طبیعی
اولدیغنی تسلیم مجبوریتنده قالیرز . بر لسانک
تکاملی ، او لسانه صاحب اولان ملتک عمومی
تکاملیه صیقی صیقی به علاقه داردر . تورکجه نك
مثلاً شو صوک یکر می سنه لک تکامل صفحه لرینی
تدقیق ایدیکز ؛ اونکله ، تورک ملتک بو مدت
ظرفنده مادی و معنوی نه دهرین انقلابلر
کچیردیکی ، حقوقی ، اقتصادی ، بدیی ، دینی
تقلیلرینک ناصل تحوللره معروض قالدیغنی در حال
آ کلایه ییلر سکنز . اسلام مدنیتندن بوکونکی
اوروپا مدنیتنه ، قرون وسطا منطقندن یکی و عصری
ذهنیه کچمک و بونی اعظمی سرعتله یامق
اضطرارنده قالان تورک ملتی ، هنوز بو بوتون
عملیه یی اکال ایتش دکدر ؛ اجتماعی حیاتمزه
هر شعبه سنده بوکی «انتقال» دورلرینه خاص اولان
قصورلر ، ظاهری قاریشیق لقلر ، دیدنملر ، آراشدر .
مهلر کوزه چارپیور ؛ بوتون بونلر ، طبیعتیه ،
لسانده ده کندینی کو ستریور و کو ستره جکدر .
«حرفلرمز بوزوقدر ، املازمز مطرد دکدر ،
اصطلاحلرمز تشوشدن قورتولمادی ، طرزنده
فریاد ایدنلر ، طبیعی ، حقلیدرلر ؛ فقط بوتون
بوفریادلره رغماً ، مملکتک عمومی تکاملیه
مترافق اولارق ، علم و ادبیات لسانمزه مهادی
انکشاف ایتمکده اولدیغنی ده اونو تمامیه . حیاتک
هر شعبه سنده اولدینی کی لسانده کی بو انقلاب
وانکشاف ده او قدر سرعتلیدرکه ، بونی شیمیدین
رسمی هیئتله تثبیت و توقیفه قالدیشیق امکانشز
و معناسردر .

فیلسوف و حتمت‌بنا

بعضی فیلسوفان وارد کرده حیات‌لری ماجرالرله دولودر . باقونك سیاسی موقیتلری و محکومیتی بونلرک برمثالی اولاییلر . دیگر بعض فیلسوفلر وارد کرده حیات‌لری یکنسقی ، تصادف و احتراصک فیرطنه لرندن عاری اولاروق کچمشد . قانت ده بونلرک مکمل برمثالیدر . سکان یاشندن فضله باشامش اولان بومتفکرک حیاتی تدقیق ایدنلر آقشاملری معتاد اولان کزینتیسنده برانظامسزلق کورولمسنی فوق العاده بروقه اولاروق قید ایدرلر . حقیقه ده اوله در . چونکه قانت بوکی انتظامسزقلره یافرانسه ده اختلال قوبدیغنی خبر آلدینی یاخود روسونك یکی تشرایدلش برشاه اثرینی اوقومغه باشلادی زمان دوشمشد . دیگک که بوکوجوک تحوللر فیلسوفک برتایلی ، سجه سنده برخصوصیتی افاده ایدیور . فلسفه مورخلری ده اونلرک اوزرنده بوندن دولایی اصرار ایدرلر . قانتک حیاتنده بو قیلدن بر مهم وقعه ده (!) حتمت‌بنا متبوع مفخمک تکدیرینه معروض قالماسیدر . بو وقعه ده قانتک سجه سی حقیقه بزی تنور ایلهدیکندن اوزون اوزادی به تدقیق و مناقشه ایدیلشد .

مصلطی شکیب بک افندی حیاتک ۴۹ نجی سایسند . بو وقعه به تاس ایلهور . حادثه نك نهدن عبارت اولدیغنی بر کرده بن آکلانیم :
بروسیه قرالی ایکنجی فریدرغ و یلهلم الهیاجی وولکر Wollner اسنده برقاباصوفینی « امور عدلیه و روحانیه » نظارتنه نصب ایلهمش و بوتعییندن بر قاج کون سوکرا تشرایله دیکی برامنامه ده امور دینییه ده تسامح tolerance عمده سنه کماکان رعایت ایدلکله برابر رسمی دین اولان لوتره مذهبک خلافتنده دوشونلرک بوقناعلری نشر و تعمیم ایلهمکدن توقی ایتلری لازم کلدیکی اعلان اولومشدی . آلتی آی سوکرا برسانورامنامه سی تشرایدلدی ، مطبوعاتک مناسب برحریته مظهر اولماسی لازم کله چکی اساسی قبول ایدلکله برابر بوحریت یوزندن دینک ، دولنک حیثیت شخصیه نك دوچار نجاوز اولماسی جائز اولمادینی جهتله « لازم کان » تحدیدات وضع اولوندی و بر یکی سانور قومیسونی تأسیس ایدلدی . بوقومیسون یازیلری نشر ایدیلدن اول تدقیق ایدیوردی . کونیغبرغده مدرس اولان قانت ، برلندن طانید قلیرنک کندیسنه کوندر دکلی مکتوبلرده فنا خبرلر آلقده ایدی : کندی تدریساتک سوء نظرله کورولدیکی سوزی کچر برذاتک حکمداری اقناع ایدوب قانتک آرتق اثر یازماماسی امرینی استحصاله موقی اولدینی ، قرالک ضعف اراده سندن استفاده ایدره دین حریتی

بوسونون الفا ابتدیرمک ایسته یلرک تشبیلری بیلدر . یلیوردی . بواشاده قانت « برلین آلتق مجموعه » سنه بر مقاله کوندردی . مقاله نك موضوعی خریستیان الهیات علماسنک مناقشه ایلهدکلی برمثاله ایدی : « طبیعت بشریه ده اصلی شر » . بومقاله ، قانتک توصیه سی اوزرینه ، مجموعه مدبری طرفندن سانوره کوستریلدی و نشری ایچون مساعده آلدی . بر مدت سوکرا قانت « انسانه حاکم اولق ایچون خیرمبدانک شره قارشى مجادلہ سی » عنوانی بر دیگر مقاله یازدی . سانور بونک طبعی رد ایلهدی . مساعده اله ایتمک ایچون پاییلان مختلف تشبیلر نتیجه و برمه دی . مع مافیه قانت دینی مواده سربست بر تخری ایلله واصل اولدینی قناعتی افاده ایلهمک حقندن واز کچمک آرزو سنده دکلدی . بوندن دولایی نشر ایتمک ایسته دیکی درت مقاله بی بر آرایه طویلادی ، بر کتاب وجوده کتیردی . کتابک نشری ایچون لازم کلن مساعده بی ده (کونیغبرغ و یایه نا) دارالفنونندن آلدی .

ایشنه فیلسوفه قارشى حتمت‌بنا هک حدتی بو آنده میدانه جیقبور . قانت وولنه رک امضاسیله قرالک برامریخی تبلیغ ایدیور . حتمت‌بنا قانتک کنجکک مرپسی اولسنه رغماً وظیفه سی اونوتدیغنی ، « رضای عالیسی » خلافت حرکت ایلهدیکی ، بویاکلش بولدن اوزاقلشاسی لازم کلدیکی بوقسه الیم تدابیره مراجعت اولوناجغنی تبعه سی فیلسوفه بیلدریوردی .

مصلطی شکیب بک افندی بو وقعه بی نقل ایلهدکدن سوکرا شونی علاوه ایلهمکده در : (قانت حاصل ایلهدیکی سوء تأثیری تخفیف ایچون عقل عملینک تنقیدی نامیه بر اثر ده نشر ایتدی . بونده عقل نظری نك یاننده برده « عقل عملی » اولدیغنی علاوه ایتدی) بوافاده ده صراحتاً دکله بیله ، ضمناً ، فیلسوفک اخلاقی ، سجه سی و سیستمک انسجامی حقیقه اتهامکار بر فکر مند مجدر . فی الواقع بوسوزلری دوغرو اولاروق قبول ایدرسه ک قانتک « عقل عملینک تنقیدی » عنوانی اثرینی برسوء تأثیری ازاله ایچون نشر ایتمش اولدیغنی ، یعنی بواثرک تصادفی اولوب سیستمنده ضروری بر موقی بولونمادیغنی قبول ایتمک اقتضایدر . دیگر طرفدن قانتک صمیمیتندن شبهه ایده بیلیرز . فلانی و یافلانی قیزدیرماقی و یا ممنون ایتمک ، یاخود موقعی تهلکه به صوفامق ایچون سیستمی تعدیل ایدن ، عقل نظری یاننده برده عقل عملی اورتایه جیقاران بر فیلسوفه سجه صاحبی بر آدام دینه بیلیرمی بز؟

برکت و برسون که احوال هیچ بویله دکلدی . وقانتک سجه سی کندیسنه دائماً اثرلری قدار شرف بخش ایده جک بر صلاقی حائز اولاشدر . شکیب بک افندی نك مقاله لرنده قانت حقیقه دیگک خصوصاً ده ویریلن معلومات نه قدار مکمل ، واضح ، استفاده بخش و دوغرو ایسه بونقطه ده ، هر نه دن ایسه بر ذهول واقع اولمشدر . بر کره بوبوک فریدرغ ایلله ایکنجی فریدرغ و یلهلم قاریشدرلشد . بوبوک فریدرغ ، هرکسک معلومی اولدینی اوزره ، صوفی بر حکمدار دکلدی . وولنه ری « سان سوس »

سراینه جذب ایدن ، اون سکزنجی عصرک حسابی sceptique فکرلری طاشیان دیگر بر جوق متفکرلری حمایه ایدن اودر . ناصل اولورده قانته تویخانده بولونور ؟ عجباً قانت دینه قارشى وولنه ردن دهامی مبالا تسزدر ؟ ثانیاً بوبوک فریدرغ ۱۷۸۶ سنه سنده اولمشدر . قانت ایسه عقل عملینک تنقیدی عنوانی اثرینی ۱۷۸۸ ده نشر ایتمشد . اگر بوبوک فریدرغی تطمین ایچون یایدی ایسه بر آز کچ قالمش اولماسی لازم کلیر .

حقیقتنده قانته تویخانده بولنان قرال حشمتلو ایکنجی فریدرغ و یلهلمدر . بونک جلوسی ۱۷۸۸ ده در ، وولنه رک نصبی ۳ تموز ۱۷۸۸ ده ، سانور امرنامه سی ۱۹ کانون اول ۱۷۸۸ ده ، قانتک برنجی مقاله سنک انتشاری ایلول ۱۷۹۱ ده ، ایکنجی مقاله نك سانور طرفندن ردی جزیران ۱۷۹۲ ده ، قانتک دین حقیقه کی کتابک نشری ۱۷۹۳ ده ، تویخنامه قرالینک تاریخی ۱۲ تشرین اول ۱۷۹۴ در . دیگک که قانت « عقل عملینک تنقیدی » عنوانی اثرینی نشر ایتکدن آنجق آلتی سنه صکرا دینه عائد مسائلدن بحث ایلهمه مک مجبور اولمش و قراله بو خصوصده سوز و بردکدن سوکرا بوسوزی ایکنجی فریدرغ و یلهلمک وفاته قدار یعنی ۱۷۹۷ سنه سنه قدار طومشد . ۱۷۹۸ ده نشر ایلدیکی (فاکولته لراختلافی) عنوانی اثرینک باشنده کرک ایکنجی فریدرغ و یلهلمدن آلدینی امرک صورتی کرک اوکا و بر دیکی جواب عیناً مندر جدر .

قانت ، فلسفی سیستمک اساسی رکی اولان « عقل عملینک تنقیدی » عنوانی اثرینی فلسفه و حقیقت خارچنده اندیشه لره تابع اولاروق قلمه آلامشد . اساساً قانت بوکی اندیشه لر دن اوقادار اوزاقدی که ، حتمت‌بنا هک کندی حقیقه کی سوء نظریه بک اعلا واقف اولدینی حالدیه جزیران ۱۷۹۴ ده بر آزاوول ذکرا ایلهدیکم مجموعه ده نشر ایتدیکی « دنیانک سوکی » عنوانی مقاله سنده آجیقندن آجیقه زجر و تضییق تدبیرلینه مخالفت ایدیوردی ، بونون ملته دینی تمیز و قوتلی اولاروق محافظه ایتمک ایچون جیره ، امرقوتنه استناد و مراجعت ایلهدیلرک ایمانک الکصیمی جوهرینی دینه اولان محبتی قیردقلری ، صایدیرمق ایسترنک سومکه مانع اولدقلری سوبله بوردی .

خلاصه ، حقیقت بوبوک فیلسوفک لهنده در : قانت حتمت‌بنا هک غضبی قارشیسنده صوصمقندن باشقا برشی باپامشدر . مقصدیمزده ساده جه بونی کوسترمکدی .

محمد عزت

